Petri Marso p…
in memoriaꝫ ſa…

A teneris annis bti…
ti ſacris initiatus n…
moriã celebrare: ac l…
ligionẽ nr̃aꝫ ſanctiſſ…
ſpiciẽtes illã ad ſum…
hoc anno felici ſyde…
ſyderꝫ fulgorib⁹ ant…
mulo aggregata ſub…
no talia cogitãti Jo…
ꝑnceps: ⁊ in cui⁹ ꝑc…
rib⁹ ſuis vtat̃ dign…
benti⁹ elucubraui q…
tur⁹ q̃ Joãnis noĩe …
nẽ impediuere vt ꝑi…
ſanctitatẽ tuã oſten…
rena vt cõſueuiſti ſu…
ſanctitatiſ tue ſeru…
det· in tue ãplitudi…
tate: atqꝫ iuſticia di…

Cõuerſus pet…
ãnis vltimo· c…

Maiores nr̃i btiſſi…
robore ai foris in re…
bus mitiorib⁹: ⁊ im…
luiſſent ne ꝑmio ſu…
re honoris celebrari…
tos aut merẽtes me…
religione cẽſemur m…

Petri Marsi panegyric⁹ Innocētio·viij·Pon.Max.dicat⁹ in memoriā sancti Joannis euāgeliste· 27 Dic 1484.

A teneris annis btīssime Pon·ꝛ militātis eccl'e columen Innocē ti sacris initiatus nil esse mihi bn̄duz duxi antiquus ꝙ illoꝝ me/ moriā celebrare: ac lraꝝ monimētis recolere q agēdo ꝛ docēdo re/ ligionē nrāz sanctissimā pro virili pte auxerūt ꝛ eccl'e rudimēto ꝓ spiciētes illā ad summū ꝛ vndiqꝫ ꝯspicuū fastigiū erexerūt· Cui te hoc anno felici sydere ꝓuidētia diuina ꝓposuit vt ciuili iusticia q̄ sydeꝝ fulgorib⁹ antecellit: ꝛ principiū ꝟtus est ex oīm virtutū cu mulo aggregata subnix⁹ xp̄iane religioni cōsuleres Mihi hoc an no talia cogitāti Joānes euāgelista vndiqꝫ magn⁹ ac in oī ꝟtute pnceps: ꝛ in cui⁹ pconia xp̄ianoꝝ desudet ingeniū ꝛ eloquētia vi/ rib⁹ suis vtat̄ dignus occurrebat Itaqꝫ laudatiūculā hanc eo li/ benti⁹ elucubraui ꝙ eā qntulacūqꝫ est corā sanctitate tua esse z ac tur⁹ q̄ Joānis noīe censebat̄· Sed qm̄ publica negocia meā actio nē impediuere vt piū aīm mei ardorē erga Joannē euangelistā: ꝛ sanctitatē tuā ostenderē illā edidi: ac noī tuo sacraui· quā frōte se rena vt cōsueuisti suscipias pcor· ꝛ viue felix· Petri Marsi pedum sanctitatis tue seruuli memor interdū· q a tue btītudinis nutu pē det· in tue āplitudīs liberalitate cōfidit: in aī tui excelsi generosi tate: atqꝫ iusticia distributa sperat· q̄ tibi ad celos iter affectas·

Cōuersus petr⁹ vidit illū discipulū quē diligebat Jesus· Jo ānis vltimo·c·ꝛ in euāgelio pn̄tis solēnitatis·

Maiores nr̄i btīssime pō· e nat̄a viuētes atqꝫ politice illos q aut robore aī foris in reꝝ difficultate sese ostētātis: aut domi ꝟtuti/ bus mitiorib⁹: ꝛ impmis prudētie pceptis tradēdis in mediū ꝯsu luissent ne pmio suo ꝟtus fraudaret̄: ingratiqꝫ viderent̄ oī gene re honoris celebrarūt· pmia illis ꝓponētes qui bn̄ de re pu· meri/ tos aut merētes merita laudatiōe honestarēt· qđ nobis q xp̄iana religione cēsemur multo magis erga illos faciundū est quoꝝ vita

p̄ter ⁊ doctrina nō ad felicitatē politicā que ꝟe nulla est· ſʒ ad ce/
leſtē hieruſalē p̄riā nr̄aʒ ſummūq̈ʒ bonū volūtatiſ nr̄e obiectū iter
expeditiſſimū ⁊ quaſi ꝯpēdiariū oñderūt quoꝝ longe p̄nceps mi/
litātis eccl̄e caput xp̄s est cui⁹ vita interris p hoīeʒ quē p̄tātis vo
lūtate ſuſcipe dignū duxit diſciplina nobis moꝝ fuit· quē in ſan/
ctis ſuis laudare debem⁹· q̄bus ille ad nr̄aʒ erudiriōeʒ ac ſalutem
plenitudinis ſue gr̄am infudit diuinit⁹ vt quodā q̄ſi diuino ſpū
afflati piſcatores ⁊ ruſtici mai⁹ hoīe reſonarēt· quos inter aquila
illa grādis celoꝝ regna trāſcendēs: ac pſpicatiſſima oculoꝝ acie
p̄dita. Joānes inq̈ʒ in quo est gr̄a vel marie excellit qui alios euā
geliſtas nō erraſſe ſed q̄daʒ omiſiſſe pſpiciēs ad hereſiʒ hebionita
rū tūc fumantē penitus extinguēdaʒ Xp̄i quē illi puꝝ hoīeʒ aſſe/
rebāt diuinitatē aperuit ⁊ pbauit operib⁹ euangeliū ſuū ita exor
ſus Jn p̄ncipio erat verbū: ⁊ tandē verbū caro factū est· ⁊ habita/
bit in nobis q̄ doctrina diuinit⁹ inſpirata fideliū ſtabiliuit eccl̄aʒ
q̄ ſacrilegis impioꝝ vnguib⁹ lacerabat̄ qui veſteʒ dn̄icaʒ ſcindere
nitebant̄· Hui⁹ vita vndiq̈ʒ circūſpecta ⁊ oīm virtutū ſplēdore re
fulgens claꝝ ad celos iter oſtēdit qđ prius obductū quaſi vepib⁹
maximū ingredientib⁹ incutiebat horrorē· Jn hui⁹ igit̄ laudatio
nē ⁊ decus oībus eloquētie ꝟib⁹ vti par est· quē de ſe benemeritū
annua celebritate fidelis teſtat̄ eccleſia· Uoſq̈ʒ p̄res aploꝝ ſucceſſo
res eius memoriā recolere ac venerari gaudetis. Sed tātis ꝟtuti
bus celebrādis me imparē oīno eſſe diſpiciēs illius opem de more
implorandā duxi quā Xp̄s e cruce ioāni a ſe plurimū ꝟginitatis
gr̄a dilecto commēdauit· ſolita igit̄ veneratōne poſitis genibus
dicam· Aue Maria·

Uetus est eoꝝ inſtitutū qui ex formulis rethorices laudatōis mu
nere fungunt̄ commūe genus afferre in mediū· id est nationē pa
triā: maiores atq̈ʒ parentes. vt illū queʒ ſibi laudandū ꝓpoſuerūt
nobilē ſim̄l ac generoſuʒ eſſe oſtendāt/ nobile em̄ in rethoricis ad
theodecten: ⁊ in hiſtoria animaliū id philoſophoꝝ princeps Ari/
ſtoteles appellauit quod ex bono prodijt genere generoſum autē
quod nō a ſua natura degenerarit· educacionē deinde: ac res pre/

clare gestas explicant oratores vt postmoduz ex alioꝝ contentio-
ne qui claris ỽtutibus censentur quē laudant longe superiorē es-
se summisq; p̄conijs ꝛ honorib⁹ q̄ virtutū premia sunt dignū faci
le ostendant et p̄mio suadeant honestandū atq; hortentur. Que
omnia quāquaz in Joanne fuerūt cumulatissime. naz iudeorū na
tio populus electus ꝛ Hierusalē ciuitas sacerdotalis ꝛ regia meri
to habebat ꝛ erat Ipsaq; ỽginitas optimā ioannis educatōez ostē
dit. ꝛ Christi secundū carnē erat necessari⁹ qua nobilitate nil pos
set excogitari sublimius attamē illa theatris oratorijs relinquā hu
ius quippe loci maiestas religio ꝛ sanctitas non fucos rethoricos
non cōmunes ꝛ scolasticas laudationū formulas. non claros na-
tales: nō affluentiā fortūe nō alta maioꝝ stēmata: nō imagies nō
titulos sed puritatis candorē. doctrinā euangelicā preclaras ani-
me dotes. morū excellentiam sanctitatēq; considerat et requirit.
Autor quippe salutis nostre cum om̄ibus regibus antecelleret in
stabulo vagiuit ꝛ feno. ꝛ infima mūdi elegit vt fortia queq; con-
funderet In hoc campo ꝛ prelio inquit Hieronymus quo contra
demones dimicamus non queruntur nomina sed opera ꝛ glorio
sior ille sub vero imperatore Christo non qui nobilior sed qui for-
tior est. Igitur huius sacri confessus habitatione Joannis excel-
lentiam in omni genere virtutis ꝛ laudis delibato vt a Jesu me-
rito dilectum liquido appareat. ꝛ nos statum nostrum considere
mus. illiusq; vestigijs insistere studeamus cuius preclaras virtu-
tes ꝛ actiones cupimus recensere quid em̄ prodest vt inquit Au-
gustinus lectiōe continua tempus occupare. sanctoꝝ gesta ꝛ scri
pta legēdo transcurrere nisi ea masticādo ꝛ ruminādo succū ebiba-
mus ꝛ trāsglutiendo vsq; ad cordis intima trāsmittam⁹. Singu-
laris p̄rogatiua Joannis ip̄m a xp̄o vnice fuisse dilectū habunde
nobis on̄dit. Hic em̄ est ille supra etatis conditōez p̄sumatissim⁹
ac diuino mētis robore subnix⁹ adolescēs q supra pect⁹ dn̄i in ce-
na recūbens celestia secreta edidicit. ꝛ ex sacro vberrimoq; graꝝ
fonte p̄funda diuine sapīe fluenta potauit ꝛ iudā xp̄i p̄ditorē fu
tuꝝ reuelatione cognouit. ꝛ cum ceteri discipuli scandalū in xp̄o

secundū eius prophecīā paterent͠ solus in officio pseuerauit. ⁊ cū
xp̄o in atriū pontificis magna caritate ingressus petꝝ a lōge stā
tem introduxit. qui demū trina negatiōe infidelis factus est. Jo
annes aūt in fide pseuerans ꝟginis sacratissime custodiā virgo
habere meruit/ oīs em̄ extra fidez posit⁹ inimic⁹ dei est. cū ex lege
diuīt⁹ īstituta null⁹ deo accept⁹ sit nisi theologicis ꝟtutib⁹ fide
scʒ spe. ⁊ caritate sit ornatus/ q certe pfectus medicus est totā aīaʒ
sanat. ⁊ ornat ꝟtutibus. sicut q sanauit hoīez in sabbato sanauit
totū. qm̄ teste grego. exhibitio opis dilectiōis pbatio est. hec oīa
Joannē a xp̄o dilectū plane ondunt. hic est ille ꝟginitatis cādo/
re insignis adolescēs quē nubere volentē xp̄s de ꝟgine īcorrupta
ꝟginitatis pcipuus amator ⁊ cultor discipuloꝝ suoꝝ numero alle
git. Hec pfectio ioannis laus ⁊ pfectio magna immo maxīa est.
paulū quippe a psecutiōe. matheū a theloneo idest publicanoꝝ il
la mensa. ⁊ quosdā alios ab illicitis actibus vocauit dn̄s. ioannē
vero a re que tūc licebat impmis vt in ꝟginitate pseuerās ad ma
iora subliminoraqʒ cōscenderet. Autor qppe salutis nr̄e ꝟginitatis
vexilla ⁊ premiū efferens dixit q pōt capere capiat. mihi illi heu/
nuchi placēt quos castrauit nō necessitas sed volūtas libēter illos
in meos sinus recipio q se ppter regna celoꝝ castrauerūt ⁊ ob me
um cultū noluerūt esse qd nati sunt. nos inqt Hiero. q hoīes su
mus: ⁊ natiuitatē saluatoris nō possumus imitari/ imitemur saltē
ꝯuersationē. illud diuinitatis est ⁊ beatitudīs. hoc humane cōdi
tōis. ⁊ laboris. illa ꝟgītas hostia xp̄i est cui⁹ nᶜ mentē cogitatio.
nec carnē libido maculauit/ Nuptie terrā replēt ꝟginitas aūt pa/
disuʒ hec ille. Adimpleta est ī ioāne pabola saluatoris in euāgelio
dicētis. habens vestē nuptialē in regno dei ad nuptias digne in/
uitatis adnumerabit͠. ⁊ ꝟginis custodē destinatū virginē xp̄s p/
manere voluit ⁊ a Nerone vt tertulian⁹ scripsit in feruētis olei do
liū ꝯiectus purior ⁊ vegetior exiuit q̄ʒ intrauerit. vt qui mentis ⁊
carnis corruptionē non senserat martiriū minīe sentiret. paratus
tn̄ vt ioannes in quo est gr̄a sponte se optulit plus q̄ʒ abraā in isa
ac imolatiōe obediēs ⁊ sic meritū ꝟginitatis optinēs martirij lau

ream: ⁊ meritū non amisit. Domitiani quē caluū nerone appellat
satyrus edictū de ioanne in patmon icarij maris insulā deporta/
to iure abrogaẗ. diuina qppe prouidētia ꝟginem tyrannoꝝ feri/
tati subtraxit qm̄ cū ꝟgo esset sordes nuptiaꝝ non hēbat q̄s mar
tyrij cruore ablueret. O admirabilē ⁊ excelsaꝫ spiritus sancti grāꝫ
quā in ioāne ꝯtēplamur ⁊ admiramur, q̄ illi⁹ dilectoꝫ auxit ⁊ cari
tatē q̄ reꝝ naturaliū ⁊ sup̱naturaliū perfectā illi notitiā reserauit
qua ceteri euangeliste pace illoꝝ dixerim longe superanẗ. mathe
us quippe auoꝝ seriem altius repetens xp̄i secundū carnē genet/
liacon explicuit ⁊ iccirco humanū habet aspectū. Lucas a sacerdo
tio zacharie incepit vnde vituli faciē qui in sacris mactabaẗ sor/
titus est. Marcus a ꝓphecia esaie quapropter leo eē ingiẗ ꝓpter
vocem clamātis in deserto parate viā dn̄i. Joannes vero nr̄ qua
si aquila ad superna volat ⁊ ad ip̄m patreꝫ ꝑuenit dicens in prin
cipio erat verbū hāc ingenij sublimitatē visio illa ezechielis signi
ficauit. facies em̄ aquile desuper ip̄oꝝ quattuor videbaẗ. exposuit
ergo virginitatis qđ nuptie scire non poterāt. ⁊ vt breui sermone
multa cōprehendam inquit hieronim⁹. doceāqꝫ cuius priuilegij
sit ioannes immo in ioāne virginitas a dn̄o virgine. Mater ꝟgo
virgini discipulo cōmendaẗ. Apostolus fuit ioannes. scripsit em̄
ad ecclesias vt magister. ⁊ illas docuit. ne apostolat⁹ sui munere
abutereẗ. ⁊ vt maximi ponderis esset eius doctrina. in om̄ibus se
irreprehensibilē prebuit. Is em̄ vt ad oceanū scribit hieronim⁹ au
toritatē dicendi perdit. cui⁹ sermo vita destruiẗ. ⁊ econtra. Inno/
cens sed absqꝫ sermone conuersatio quantū exemplo ꝓdest tantū
silētio nocet. Multis inquit Augustinus ꝓsunt dicendo que nō
faciunt sed longe pluribus prodessent faciendo que dicūt. vtrūqꝫ
igitur exemplo saluatoris apostol⁹ Joannes impleuit. fuit euāge
lista. scripsit em̄ euangeliū in quo alios superauit fuit propheta.
Siquidē a tyranno domitiano in insulā relegatus apocalypsim
scripsit. id est reuelationē infinita futuroꝝ mysteria continentē. Et
dicet aliquis cur igitur Christus petro claues dedit: ⁊ super eum
fundauit ecclesiā. Hoc inquā annis datū est. Mature em̄ iam eta

tis erat Petrus·ioānes vero admodū adolescens·immo pene pu
er·vt ecclesiastice testant̄ hystorie. Traiani quippe imperatoris
tempora attigit ⁊ .lviij·anno post passionē domini apud ephesū
ionie vrbem obdormiuit·indignū ergo videbat̄ adolescentiā con
stitute iam etati preponere.cui plurimū tribuendū est.vnde in le
uitico precipitur·corā cano capite consurge ⁊ honora personā se
nis·hoc om̄es philosophoꝝ scole precipiūt·hoc clamāt hoc docent
hoc lacedemonioꝝ disciplina seruauit imprimis tm̄ erat apud an
tiquos vt inqt satyrus p̄cedere q̄ttuor annis/ve tibi terra inquit
ecclesiastes cui⁹ rex est puer ⁊ cui⁹ principes mane comedūt/ q̄ꝓꝑ
moralis ille grego·dixit tm̄ debet excedere actiōē populi vita pre
sulis q̄ntū distat a grege vita pastoris xp̄s igit̄ oēm iurgij ac inui
die cām tollens e medio ⁊ petri ꝯstitutā etatē dignitate honestās
qd facere debeāt successores edocuit.prudētia certe illoꝝ ꝓpria vir
tus est q alios regūt ⁊ gubernāt vt singulos ꝑ meritis exornēt ne
acceptio ꝑsonaꝝ a xp̄o penitus aliena iusticiā illā distributiuā cor
rūpat· q̄ꝓꝑ dioclecian⁹ august⁹ dicere solebat nil esse difficili⁹ q̄
bene imperare.est·n· nō ad se ingratus sed ad alios icirco nō mi
nus ꝓbus q̄ poeta homerus agamenona regem pastorē populoꝝ
appellauit·pastor aūt non propriā vtilitatē sed ouiū curare debet·⁊
pro illis cū lupus venerit animā ponere vt xp̄us ⁊ verbo ⁊ opere
docuit vas electionis Paulus timotheū monet vt exemplo sit fi
delibus in verbo in conuersatiōe in caritate in fide in castitate ⁊
titum hortat̄ vt in om̄ibus se prebeat exemplū bonoꝝ operū in do
ctrina in integritate in grauitate/hec est illa aquila volans que
non minus precepta q̄ diuine scripture ac saluatoris consilia im
pleuit ad vitā quippe ingredi cupiens mandata seruauit·⁊ miser
ricordie sperans/diuinū consiliū christi vestigia secutus est.scie
bat profecto cū gracia plenus esset neminē sine preceptoꝝ obserua
tione ad vitā ingredi·sed non om̄es qui consilia nō implent eter
na vita priuant̄.quis.n·sane mentis asseret quoniā Petrus mar
tyrio vitam sempiternā meruerit·icirco qui martir non est illa
priuabit̄.itidem de religione pauptateq̄ dici potest·⁊ ioānes vir

ginitatē voluit ergo qui non vouerunt dānati sunt: absit. ad duo
quippe nos obligat preceptū vt scȝ illud non cōtempnamus ꝛ id stu
diose agamus oportuno tempe sub pena damnatiōis qd precipit
consiliū vero ad executionē non obligat sed vt nō cōtempnamus.
sub pena peccati mortalis. ꝛ ad laudē eoꝝ qui talia agunt. qui. n.
despicit consiliū despicit consulentē. illi ergo sibi caueāt qui luxu
diffluentes ꝛ purpura bissoqȝ cōspicui pauptatē euangelicā ꝯsilia
qȝ studiose īplentes deridēt ne xp̄m ꝯsulētē ꝯtēpnere videant. de
illisqȝ tandē recte dicat mortui sunt diuites ꝛ in inferno sepulti.
nullū peccatū cōmitti potest inquit augusti. nisi dū appetunt ea
que xp̄s contēpsit aut fugiunt ea que ille sustinuit. verū licet cōsi
lia hmōi virginitatē scȝ vouere ac mundū negligere si omnes ob
ligent illa tamen adimplens gracie augmentū meret vt ioannes
quē xp̄us ob id merito dilexit. legimus in vetere testamēto gen. iiij
c. deū ad abel ꝛ eius mūera respexisse et prius ad abel qȝ ad mūera.
non. n. deo placet oblatio non dilecti. ad cayn quippe muneraqȝ
eius nō respexit. acceptatio nanqȝ actus meritorij voluntatē libe
re producentē presupponit cū opus coactū minime sit meritoriū.
multo perfectius ad ioannē respexit deus ꝛ icciro alijs merito pre
ponit. in abel certe sacrificiū, in abraam obedientia, in noe pruden
tia in iob pacientia ꝯmendat. in ioanne aūt oīm virtutū summa
reperit ꝛ fulget. ꝛ quidē ab adolescentia qd mirabile est ꝛ paucissi
mis quasi virgula diuina concessum qui nō munera ꝛ oblatiōes
vt abel: non filiū vt abraam: sed seipm dn̄o obtulit in dolio feruē
tis olei si xp̄o placuisset prompto animo moriturus. virtutē heroi
cā que expurgatiua dicit transcēdes ꝛ prope diuina sine qua non
recte possumus contēplari apostolus ioannes caritate ornauit. que
oīm virtutū radix est. forma. que filios regni a filijs perditōis se
cernit sine qua teste apostolo cetera mortua sunt ꝛ nil deniqȝ faci
unt ad salutē: Ad cultū igit vinee dn̄ice ioānes anhelās nō minus
agendo qȝ docendo viatoribus summa caritate prosperit: a prece
ptore suo non degenerans qui fecit ꝛ docuit. habet eīn vt inquit
Augustinus quantacūqȝ granditate dictionis maius pondus vi

ta docetis ita fit vt eum non obedienter audiant qui seipsum nõ
audit ⁊ dei verbum quod eis predicatur simul cũ ipso predicato-
re contempnant. vnde magister ecclesie Paulus cuius verba vi-
dentur tonitrua corpus castigabat suum · ⁊ in seruitutem redige-
bat ne cum aliis predicasset ipse reprobus efficeretur. ad senectu-
tem vndiq; sacram honestissimo virtutum omnium comitatu se
ptus peruenit Joannes ⁊ animam illam sydeream virgo apud e
phesum. Asie minoris vrbem vt dictum est reddidit creatori de
quo sic scribit Hieronymus. hic est Joannes qui sciens superue-
nisse sibi diem egressionis de corpore conuocatis in epheso disci-
pulis descendit in defossũ sepulture sue locum · orationeq; com-
pleta reddidit spiritũ · tam a dolore mortis factus extraneus q̃
a corruptione carnis noscitur alienus. In hac parte pater beatissi-
me mihi ex sententia Hieronymi, legeq; communi (veritas enim
dicit non permanebit spiritus meus in homine ineternum, quia
caro est) in optima senectute vita functum Joannem asserenti, oc
curritur an nonnullis, illum pluribus argumentis adhuc in car-
ne viuere asseuerantibus, ⁊ in terrestri delitiarum hortulo adser
uari, vt in nouissimis diebus cum homo peccati reuelabitur testi
moniũ perhibeat veritati, ⁊ calicẽ xp̃i bibat. dixit · n · veritas calicẽ
q̃dem meũ bibetis · ⁊ sunt q̃dam de hic stantibus q̃ nõ gustabũt
morte donec videãt filiũ hoĩs veniẽtẽ in regno suo · ⁊ eũ volo ma
nere donec veniã. huic argute curiositati q̃ ad bonos mores nĩe
ꝯducit nec viã ad id quo nobis ꝑperãduz est sternit saluatoris v-
ba obiciã q̃d ad te. tu me seq̃re · ꝯsilia ꝑfecto diuĩe sapiẽ · arcanaq;
illi⁹ maiestatis eterne nobis occulta sunt ⁊ iscrutabilia · q̃ pp petri
curiositatẽ de ioãne dñs obiurgauit · q̃d etiã nob dictũ credã⁹ ne
mo · n · ẽ curios⁹ autore plãto q̃ ñ sit maliuol⁹ ⁊ ipe Jo · scribit · nõ di
xit ies⁹ ñ morit̃ s; si eũ nolo mãere donᶜ veniã: q̃d ad te: siue igr̃ il
lud si affirmatiẽ põat̃: siue ꝯditiõalit̃ q̃d magis placz ñ r̃fert · xp̃z
salutis nr̃e autorẽ seq̃mur: q̃d ꝟ ioãne fecerit cũ q° ꝑclare actũ cre
di⁹. mor̃ q̃ppe sc̃titas ⁊ excellẽtia id meret̃ ⁊ iustitia diuĩa ꝑmit
tit minĩe laborem⁹ · minĩe dispute⁹ s; sic viuam⁹ vt a xp̃o diligi a-

mariqꝫ mereamur· ac demũ bñ mori cõtingat· ⁊ reditꝰ illuc pate-
at vbi beati euo sempiterno fruunt̃. hoc nos tangit hoc ad nos ꝑ
tinet hoc agamꝰ p̃res. inanes disputatiões ⁊ deliꝛa in cãpo scri-
pturaꝝ acumĩa penitꝰ omittamꝰ· qḋ tito quẽ instituebat his ver
bis suasit paulꝰ in cuiꝰ pectore xp̃s resonabat: ipo dicẽte: an expi-
mentũ queritis eiꝰ q̃ in me loquit̃ xp̃s: summas aũt q̃stiões ⁊ cõ
tentões ⁊ pugnas legis deuita. sunt. n. inutiles ⁊ vane: hoc quod
paulus tito scripsit· oĩbus preceptũ esse putẽꝰ Sed ne lõgius in re
nõ necessaria vaget̃ oĩo receptui iam canã ⁊ ad me reuertar· cum
igit̃ heroica illa v̓tute p̃ditus fuerit ioãnes p̃cepta studiose serua
uerit: ⁊ scripture cõsilia xp̃iqꝫ non cõtempserit· ac militãti ecclesie
nõ minus actiõe q̃ꝫ doctrina ꝓspererit· ⁊ fidẽ nulla tyrannoꝝ fe
ritate omiserit merito a saluatore dilectꝰ est: cuiꝰ vestigijs insistẽ
dũ est nobis si ad palmã cupimꝰ ꝑuenire· õndit nob̄ autor salutis
nr̃e viã iusticie itidem ⁊ discipuli effecerũt· regredi nõ debemus
ne ꝓuerbiũ illud merito nobis ascribat̃ canis ad vomitũ suũ re-
uersus est· vouimꝰ m̃lta p̃res: reddamꝰ· ne ex formula votoꝝ nr̃oꝝ
dicta sñia ignibꝰ dãnemur eternis. illi nos ꝓbemus cui viuẽdo
operã damꝰ· nihil. n. ꝓdest vt mortalis ille seneca diuinitꝰ scripsit
inclusã esse ꝯsciãꝫ patemꝰ deo· nemo inq̃t paulꝰ militãs deo im-
plicat se negocijs secularibꝰ vt ei placeat cui se ꝓbauit· ⁊ spectacu
lũ facti sumꝰ mũdo ⁊ angelis: ⁊ hoibus desideria carnis ioannis
exemplo nõ p̃ficiamꝰ qm̃ caro ⁊ sanguis regnũ dei nõ possidebũt,
cito inq̃t augustinꝰ p̃terit qḋ delectat: ⁊ manet sine fine qḋ cruci
at. in momẽto. n. libidinis impetꝰ trãsit ⁊ manet sine termĩo aĩe
infelicis ob ꝓbꝛiũ· iosue castus vt in veteri testamẽto legit̃ terraꝫ
re ꝓmissiõis intrauit ⁊ in ꝑfectissimo p̃ncipatu sepultꝰ est hic xp̃ꝫ
p̃figurabat q̃ v̓gĩtatẽ dedicauit ⁊ regna celestia viatoribꝰ apuit·
moises aũt vxoratꝰ ⁊ typũ antiq̃ legis gerẽs illã tm̃ vidit sepultꝰ
q̃ꝫ est in valle cõtra domũ phegor idẽ in valle ignomĩe· phegor. n.
hebraice priapus latine dicit̃. Hec figura vt cernitis p̃res castita
tem p̄ponit· ⁊ v̓ginitatis erigit verillũ· Nos autẽ inq̃t hieronimꝰ
qui militamꝰ sub iesu duce vsqꝫ in p̃ntem diẽ ignoramꝰ vbi moy

1. petri
Seneca.
2 timo.
Josue,
Moises, 6 bisa sepultus.
Hiero[nimus]

Castitas

ses sit sepultus·conte͂pnimus em͂ phegoꝛ ⁊ om͂ez ignominia͂ eius
paulus — scie͂tes ꝙ qui in carne sunt deo placere non p͂nt·Sumus gen⁹ ele/
1. pe. 2. — ctum regale sacerdotiu͂:genus sancta· populus acq̄sitio͂is· x͂pus
pro nobis carne moꝛtu⁹ est·armemur eadez co͂uersatio͂e qua x͂ps
fugientes eam q̄ in mu͂do est co͂cupiscentia͂ coꝛruptio͂is/om͂ia qp/
pe opera absq̄ puritate ꝯtinentia castitateq̄ imp͂fecta sunt·⁊ q͂m
vt ille inq̄t impossibile est in sensum ho͂is non irruere motu͂ me/
dullaꝝ/caloꝛe͂ non sentire/prauas cogitatio͂es ad pe͂na͂ allidamus
id est ad x͂pm·ve ve illis qui castitate͂ pꝛofessi dies noctesq̄ in ce/
no libidinu͂ volutan͂t vt sues quoꝝ deus venter est ⁊ indomitus
Dura premia castitatis — appetitus gloꝛia/dura sunt fateoꝛ p͂mia castitatis: sed vole͂ti ni/
hil difficile ⁊ qd̄ difficilius aliq̄d est hoc p͂clarius· circa difficilia
qppe ꝟtus ipa versat͂ nec coꝛonabit͂ nisi qui legittime certauerit
nullus laboꝛ durius videri debet·quo gloꝛia eternitatis acquirit͂
1. cor. 9. — qui in agone conte͂du͂t inq̄t paul⁹ ab om͂ib⁹ se abstinent·⁊ illi qui
dem vt coꝛruptibile͂ coꝛona͂ accipiant:nos au͂t incoꝛrupta͂·ille ego
inq̄t Hieronym⁹ qui ob gehe͂ne metu͂ tali me carcere ipse damna
Hiero — ueram scoꝛpionu͂ tm͂ socius ⁊ feraꝝ sepe choꝛis interia͂ puellaꝝ·
palleba͂t oꝛa ieiunijs ⁊ mens in frigido coꝛpe desiderijs estuabat·
itaq̄ om͂i auxilio destitut⁹ ad iesu iaceba͂ pedes:rigaba͂ lachꝛymis
crine tergeba͂ ⁊ repugnante͂ carne͂ ebdomadaꝝ inedia subiugaba͂
memini me clamante͂ diem crebro iunxisse cum nocte:nec prius a
pectoꝛis cessasse verberibus q͂ȝ rediret domi͂o impera͂te tranquil/
litas/huic colu͂ne militantis ecclesie adheream⁹· hu͂c sapientissi/
mu͂ doctoꝛem ⁊ magnu͂ exemplu͂ contine͂tie sequamur p͂res· quo/
nia͂ dies mali sunt·efferus quippe hostis noster vigilat ⁊ nomini
chꝛistia͂o molit͂ exitiu͂/expergiscimi ergo expgiscimi tande͂ ⁊ oꝛa/
tio͂ibus·⁊ sacris operib⁹· sacram religione͂ nostra͂ seuissimis vul/
nerib⁹ affecta͂ extrema scelera metuente͂ atq̄ ad vos tendente͂ ma
n⁹ adiuuate callidissimiq̄ hostis ꝯsilia p͂ripie͂tes mediu͂ ꝯsulite
oꝛateq̄ vt no͂ fiat fuga n͂ra hyeme vel sabbato·spꝛianu͂ illud vob
In Turcarum — ppona͂ p͂res/ocius ite viri ⁊ nascente͂ extinguite flamma͂· Ne sere
violentia — redea͂t post aucta p͂icula cure·Litoꝛa minoꝛis asie que a chꝛistia͂is

nostris tenebantur non modo diripuerunt hostes sed ne aliquã
do recuperare possemus maritimis copijs in quo sumus superio
res in solitudinem redegerunt· ꝛ deserta omnia· In europa vero
vnde fons tanti mali erupit abosphoro cymmerio· ꝛ ostio meoti/
dos vsqꝫ ad intima adriatici sinus occupauere. ꝛ in mediterrane
is trans istoꝝ illinc hinc cis ꝛ vltra sauuz amnes: subactis magna
parte supra italiam nostram noricis ꝛ carinthus terminos seuis/
simi imperij protulerunt· Superioribus annis in ipso italie gre/
mio victores nobiscum in foro iulii conflixerunt· Amisimus eta/
te nostra lumen greciae constantinopoli tot regna: tot imperia ꝛ
in angulo apulie imo suburbijs Romanis idrusia calamitas tur
corum gladios ·immanitatem experta est ora illa italie adhuc no
stro madet sanguine ꝛ christianoꝝ cadaueribus strata est· Xgies
e grẽio matrũ: o dolor: o lachryme: o nephas: o magnũ imo maxi
mũ christiani nomĩs dedecus· virgines inqꝫ christiane ex ample/
xibus maternis ad barbarorum libidinem explendam passim ra
pte omnia sacra nostra profana. sacerdotes secti ꝛ ignibus absum
pti sunt ex manibus vestris qui rei pub· christiane gubernacula
tenetis cruorem illum vindictam implorantem requiret domin9
christianis dormientibus: ꝛ in cute curanda penitus occupatis:
vigilant hostes: arma parant. vt Italiam totius orbis olim regi/
nam· nunc autem culpa principum ciuili bello attritam ꝛ vndiqꝫ
rapinis exhaustam legibus suis imo sacrilegijs parere cogant· ꝛ
Christianos oscitantes· ac longe desidie indormientes oppri/
mant: imanissimum hostem beatissime potest· ꝛ potentissimum
ceruicibus ecclesie imminentem cernimus. ac in Petri nauiculaꝫ
insanos fluctus excitari prospicius cuius clauum prudentie tue
regendum tradidit deus ne naufraga veretur: et scopulis illisa
depereat· Te Johannis nomine dignum pontificialis hec sedes
testatur· et sceptrum quo te diuina gracia honestauit et claues:
quibus gregem dominicum tibi hoc anno commendatum ad
pascua leta deducas exemplo Christi cuius in terris vicem ge/
ris· Clamat Veritas· Conuertimini conuertimini ad me

in toto corde vestro in ieiunio et fletu et planctu et scindite corda
vestra. niniuitarũ vestigijs insistam? qui se in cinere atq; cylitio
humiliantes iram dei omĩpotentis placauerũt: gaudet. n. ad la-
chrymas peccatorũ mutare sententiã inimicos cum inimicis nũc
vlciscitur et flagello ex funiculis turcorũ facto negotiatores sacer-
dotes eijcit de templo: et illis non verbera sed interitum minatur
qui domum orationis speluncam latronum efficere nituntur. ia-
ceamus igitur ad pedes Jesu patres. lachrymis illos perfunda-
mus. tergamusq; capillis vt gladium in ceruices nostras rebel-
les districtum in vaginam iusticia diuina recondat. teq; duce pa
ter beatissime qui hoc anno velut nouum sydus emicuisti: certis-
simaq; fluctuanti nauicule petri cynosura et helice ad portum sa-
lutis et glorie lauream omni studio contendentes clamabimus
cum propheta. oculi nostri semper ad dominuz quoniam ipse euel
let de laqueo pedes nostros: dei hominũq; mediatore iesu chri-
sto adiuuante qui ioanni cuius hodie celebritatem merito reco-
limus graciaz tribuit et cum patre ac spiritu sancto regnat in eter
num Amen.

Laus deo.